

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

"ครู" เป็นบุคลากรซึ่งมีความสำคัญยิ่งยวดต่อการพัฒนากำลังคน ประชาชนในชาติ จะมีความรู้ ความสามารถ มีคุณภาพดีหรือคอยประการใด มีแนวคิดหรือทัศนคติเช่นไร ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู ผู้มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเป็นเบื้องต้นแรก

เมื่อเสด็จพระราชทานปริญญาบัตร ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ในวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2510 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ผู้สำเร็จการศึกษา มีความสำคัญตอนหนึ่งว่า¹ "...ขอให้ท่านตระหนักว่า ความเจริญหรือเสื่อมของชาตินั้น ย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชน ผลการอบรมเยาวชนของท่าน ถือได้ว่าเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติบ้านเมืองไทยแท้..."

ประชุมสุข อชาวอรุง² ได้กล่าวว่า ครูเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุด แผนการศึกษาที่ดี นโยบายการศึกษาก็ดี ตลอดจนปรัชญาการศึกษา และทฤษฎีการศึกษาทั้งปวง จะบรรลุเป้าหมายมิได้เลย หากขาดอิทธิพลของครูอันเป็นปัจจัยเอก อุดมการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งแผนการศึกษาของชาติ ซึ่งวางไว้ที่เลิศเพียงไร ก็จะกลายเป็นความฝันในที่สุด เมื่อขาดครู

¹ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช, "พระบรมราโชวาทแก่นักศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร," อ้างถึงใน หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู เอกสารการนิเทศการศึกษา (ฉบับที่ 152, 2517), หน้า 106.

² ประชุมสุข อชาวอรุง, "ร่างคำปราศรัยในพิธีเปิดการสัมมนา," การสัมมนาเรื่อง แนวปฏิรูปการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (แผนกวิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 9 - 10 เมษายน 2518), หน้า 13.

จอห์น เคนเนธ กอลแบรธ³ (John Kenneth Galbraith) กล่าวว่า ครูที่ดี จะช่วยให้การศึกษาคำเนินไปได้ด้วยดี มีการเรียนการสอนที่ดี และประเทศชาติจะพ้นจากความค่อมพัฒนา

สัมฤทธิ์ผลของการศึกษาไม่ว่าระดับใดก็ตาม จะมีขึ้นไม่ได้หากเราขาดครูที่ทรงคุณภาพ ชงศ์ วงษ์จันทร์⁴ ได้กล่าวไว้ว่า ความสูญเสียทางการศึกษา เช่น นักเรียนสอบตกมากนั้น มีสาเหตุมาจากคุณภาพของครูอย่างแน่นอน

อำนวยการ ทะพิงค์แก⁵ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดีไว้ว่า จะต้องประกอบด้วย วิชาการที่แข็งแกร่ง ความสามารถในการเชิงปฏิบัติและการ อูทิศตนต่ออาชีพครู ถ้าขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเป็นครูที่สมบูรณ์ไม่ได้

วิชาการที่แข็งแกร่งตามความเห็นของอำนวยการ ทะพิงค์แก นั้น จะเป็นพื้นฐานอันมั่นคงสำหรับผู้มีอาชีพครู จะเป็นคุณประโยชน์ใหญ่หลวงต่อการ ศึกษาของชาติ จะเป็นแหล่ง วิชาการ อันสำคัญซึ่งย่อมจะถ่ายทอดไปยังศิษย์ทั้งโดยตรงและโดยประยุกต์ และจะเป็น ขุมพลังเพื่อครูจะใช้ในการรณรงค์ต่อการ เรียนการสอน พี. เกอร์รี่⁶ (P. Gurrey) ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่มีประสบการณ์สูงในด้านจัดการศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า ความรู้ของครูคือกำลัง สำคัญที่ใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา

³ ล่องสี ชูติวงศ์ และ สวัสดิ์ สุคนธรังษี (ผู้แปล), "การพัฒนาประเทศ," ศูนย์ศึกษา 6 (มิถุนายน, 2506), 29 - 30.

⁴ ชงศ์ วงษ์จันทร์, "ความสูญเสียทางการศึกษา," ศูนย์ศึกษา 7 (กรกฎาคม, 2508), 48 - 56.

⁵ อำนวยการ ทะพิงค์แก, โครงการฝึกสอนแบบ M.E.T. (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2516), หน้า 2.

⁶ P. Gurrey, Education and the Training of Teachers (London: Longmans, Green and Co., Ltd., 1963), p. 69.

สำหรับความหมายของความสามารถในเชิงปฏิบัติ เจมส์ ซี. สโตน⁷ (James C. Stone) กล่าวไว้อย่างกระทัดรัดว่า ความสามารถของครูมิได้ขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนที่เขาสอน แต่ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ว่า จะสอนนักเรียนได้ดีเพียงไร

ดี.อี. เอกดาร์⁸ (D.E. Edgar) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ยอมรับถึงความสำคัญของการสอนและการเรียนของครู โดยอธิบายว่า ความสามารถของครูขึ้นอยู่กับพื้นฐานที่จำเป็น และสัมพันธ์กันสองประการ ได้แก่ ทฤษฎีกับการปฏิบัติ ซึ่งครูสามารถยอมกำหนดเลือกนำออกใช้ให้สอดคล้องกัน โดยเหมาะสมแก่สภาพการเรียนการสอนอย่างเชี่ยวชาญและด้วยทักษะ

ในครั้งหลังของศตวรรษนี้ เป็นช่วงเวลาแห่งการตื่นตัวครั้งใหญ่ของวงการครูทั่วไป ในการปรับปรุงความรู้ พฤติกรรม และทัศนคติในอาชีพ โดยมุ่งหมายให้สอดคล้องกับพัฒนาการของสังคม ซึ่งครูมีส่วนรับผิดชอบอยู่ ฉะนั้น ครูที่มีความรู้สูง มีความสามารถสอนได้ดี แต่ขาดน้ำใจ ก็ยังนับว่าเป็นครูที่ดีไม่ได้ แลร์รี อี. สมิธ⁹ (Larry E. Smith) ผู้ประสานงานโครงการอบรมครูสอนภาษาอังกฤษของอีสต์เวสต์เชนเทอร์ ตั้งแต่ ค.ศ. 1970 ถึงปัจจุบัน มีความเห็นว่า ในอาชีพต่าง ๆ ครูคือผู้ที่จะอุทิศตนให้แก่อาชีพได้ดีที่สุด เพราะครูกับนักเรียนต่างก็เป็นปुरुชนเช่นเดียวกัน มีชีวิต มีเลือดเนื้อ มีความรู้สึกนึกคิด มีความต้องการที่คล้ายคลึงกันในส่วนสำคัญของชีวิต ฉะนั้น ครูจึงเป็นผู้ที่จะเข้าใจและสามารถเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของนักเรียนได้

⁷James C. Stone, Break Through in Teacher Education (New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1971), p. 4.

⁸D.E. Edgar, The Competent Teacher (Sydney: Angus and Robertson Pty., Ltd., 1974), p. 380.

⁹Larry E. Smith, "An Individualized Seminar in American Culture and English as a Second Language," Working Paper 37 (Honolulu: E.W.C., 1970), pp. 2 - 3.

ความเห็นของเค้าเกี่ยวกับลักษณะของครูที่ดี โอเวน เอ. เฮเกน¹⁰ ได้ประมวลไว้มีมากมายที่น่าสนใจและได้ความชัดเจนคือ ต้องเป็นผู้มีสุขภาพดี มีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เป็นมิตร ชอบช่วยเหลือ รอมรุ่ม และเป็นคนธรรมดา ๆ เหมือนนักเรียน

คุณสมบัติของครูที่ดีจะเกิดขึ้นเองไม่ได้ จำต้องอาศัยขบวนการผลิตที่มีเป้าหมายแน่ชัด มีหลักการดี มีวิธีการ มีประสิทธิภาพ ขบวนการดังกล่าวนี้ได้แก่การฝึกหัดครู ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าในการวางโครงการฝึกหัดครูนั้นจะต้องคำนึงถึงสภาพของประเทศและของโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และอื่น ๆ แล้วกำหนดลงไว้เป็นหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางผลิตครูให้ได้คุณภาพตามที่ต้องการ¹¹

เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูภาคเหนือ¹² เมื่อเดือนมกราคม 2519 แสดงให้เห็นขอบเขตกว้าง ๆ ของหลักสูตรฝึกหัดครูทั่วไปว่า ประกอบด้วย 1) ความรู้ทางทฤษฎี และ 2) ความสามารถทางปฏิบัติ หลักการทั้งสองประการนี้มีความสำคัญ และความจำเป็นต่อสถาบันฝึกหัดครูในการเตรียมครูของประเทศไทย โดยทั่วไปนิยมจัดการเรียนรู้ทางทฤษฎีไว้ในตอนต้นของหลักสูตร ส่วนการฝึกความสามารถทางปฏิบัตินั้นมักจะกำหนดไว้ตอนหลัง เมื่อนักศึกษาเรียนรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับทฤษฎีมาแล้ว

ความรู้ทางทฤษฎีนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วย

1. ความรู้พื้นฐาน
2. ความรู้เกี่ยวกับวิชาการ ศึกษา
3. ความรู้เกี่ยวกับวิชาเฉพาะที่สอน

¹⁰Owen A. Hagen, Changing World Changing Teachers (California: Goodyear Publishing Co., Inc., 1973), p. 30.

¹¹สายหยุด จำปาทอง และ บุญดิน อัทธการ, การผลิตครู (ธนบุรี : โครงการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2505), หน้า 23 - 25.

¹²วิทยาลัยครูลำปาง, เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์นิเทศก์วิทยาลัยครูภาคเหนือ (18 - 23 มกราคม 2519), หน้า 1 - 4.

การเรียนรู้ทางทฤษฎีดังกล่าวนี้ เป็นการเรียนในชั้นซึ่งต้องอาศัยกิจกรรมหลาย
อย่าง เช่น การบรรยาย อภิปราย ซักถาม ค้นคว้า ฯลฯ อันเป็นทางพัฒนาคุณภาพทาง
สมอง และจิตใจ เพื่อเป็นรากฐานในการปลูกฝังความเป็นครูที่ดีต่อไป¹³

ส่วนความสามารถทางปฏิบัตินั้นก็ต้องอาศัยกิจกรรมซึ่งเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์
ในวิชาชีพ กิจกรรมที่แพร่หลายได้แก่

1. การสังเกตการสอน
2. การทดลองสอน และฝึกสอน
3. การสัมมนาเกี่ยวกับการสอน

กิจกรรมดังกล่าวย่อมจะต้องจัดให้สอดคล้องสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางทฤษฎี
เรียนรวม ๆ ว่า การฝึกสอน ตามความคิดของ เคอร์ติส และ แอนดรูส์¹⁴ (Curtis
and Andrews) นั้น การฝึกสอนเป็นกิจกรรมส่วนสำคัญที่สุดสำหรับการฝึกหัดครู เพราะเป็น
โอกาสให้นักศึกษาลงมือสอนกับเด็กนักเรียนจริง ๆ เป็นกิจกรรมที่แสดงให้ตัวผู้ฝึกสอนเอง
และบุคลากรฝึกหัดครูทราบถึงระดับความสำเร็จของการเรียนการสอนที่ผ่านมามากที่สุด
สุด

¹³Seymour B. Sarason, Kenneth S. Davidson, and Burton Blatt, The Preparation of Teachers (New York: John Wiley and Sons, Inc., 1962), p. 22.

¹⁴Dwight K. Curtis, and Leonard O. Andrews, "What Is a Student Teaching," Guiding Your Student Teacher (New Jersey: Prentice - Hall, Inc., 1954), p. 1.

สโตนส์ และ มอร์ริส¹⁵ (Stones and Morris) เน้นความสำคัญของการฝึกสอนไว้ว่า นักศึกษาฝึกสอนจะได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ มากมายจากโรงเรียนที่เขาเข้าฝึกสอน ประสบการณ์ทั้งหลายนี้จำเป็นอย่างยิ่งต่อการประกอบอาชีพครูในภายหน้า เป็นการเรียนรู้ที่มีค่าสูงและหาไม่ได้จากกิจกรรมอื่น

ในหนังสือคู่มือการฝึกสอนของมหาวิทยาลัยมิชิแกน (Michigan State University) เฮนรี เคนเนดี¹⁶ (Henry Kennedy) ซึ่งเป็นผู้อำนวยการฝึกสอน ณ สถาบันแห่งนั้น ได้แสดงให้เห็นนักศึกษาทราบว่า การฝึกสอนเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ความเป็นครู เป็นจังหวะแรกที่ได้สัมผัสและรู้จักชีวิตครูอย่างแท้จริง

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย¹⁷ ได้แนะนำนิสิตฝึกสอนว่า ประสบการณ์ระหว่างฝึกสอนนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นช่วงเวลาที่นิสิตนักศึกษาจะนำความรู้ตลอดจนวิธีสอนต่าง ๆ ซึ่งใคร่เรียนมาออกใช้ ทดลองปฏิบัติก่อนไปมีชีวิตรูจริง ๆ ยิ่งกว่านั้นยังเป็นโอกาสได้พัฒนาบุคลิกภาพทัศนคติ และความก้าวหน้าสำหรับอาชีพครู การฝึกสอนจึงเป็นหัวใจของการฝึกหัดครูทุกประเภท

¹⁵E. Stones and S. Morris, Teaching Practice Problems and Perspectives (London: Methuen & Co., Ltd., 1972), p. 245.

¹⁶Hugo David (ed), Toward Excellence in Student Teaching Introduction by W. Henry Kennedy, (Iowa: Kendall/Hunt Publishing Co., 1973).

¹⁷คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ข้อเสนอแนะในการฝึกสอน (ขมบุรี : การช่างวุฒิสศึกษา, 2501), หน้า 2 - 4.

ผลจากการสำรวจแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการฝึกหัดครูประถม ซึ่งสถานฝึกหัดครูภาค
เอเชียมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ได้จัดพิมพ์ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1967 โดยความร่วมมือช่วยเหลือของ
ยูเนสโก¹⁸ สรุปได้ความว่า การฝึกสอนมุ่งพัฒนานักศึกษาให้สามารถแปลความหมายของ
ทฤษฎีที่เรียนมาแล้ว ออกเป็นภาคปฏิบัติ ให้เข้าใจจิตวิทยาการศึกษา ให้มีความมั่นใจ มีความ
ศรัทธาเริ่ม และปฏิบัติการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การฝึกสอนจะช่วยส่งเสริมให้เด็กงานใน
บทบาทที่จะต้องกระทำเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ให้มองเห็นชีวิตครูที่แท้จริง รวมทั้งให้มี
ทัศนคติถูกต้องเหมาะสมกับอาชีพ ใหญ่ จักและมีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่¹⁹ ซึ่งเริ่มงานตามโครงการผลิตครู
มัธยมมาตั้งแต่ พ.ศ. 2511 ได้กำหนดส่วนสำคัญของหลักสูตรไว้คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
ภาคทฤษฎีประกอบด้วยหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาบังคับทางการศึกษา หมวดวิชาเอก
และโท หมวดวิชาเลือก (รายละเอียดดูภาคผนวก ก.) ส่วนภาคปฏิบัตินั้น ประกอบด้วย
การสังเกตการสอน การสัมมนา และการฝึกสอน

สำหรับคุณสมบัติของนักศึกษาที่จะออกฝึกสอนนั้น ก็มีเกณฑ์คล้ายคลึงกับของสถาบัน
ฝึกหัดครูอื่น ๆ ซึ่งกำหนดไว้ว่า²⁰

1. เป็นนักศึกษาปีที่ 4
2. สอบผ่านกระบวนการวิชาต่อไปนี้

¹⁸Edward A. Pires, Student Teaching Practice in Primary Teacher Training Instruction, in Asia (Bangkok: UNESCO Regional Office of Education in Asia, 1967).

¹⁹คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, General Catalog 1974. (เชียงใหม่ : 2517), หน้า 1 - 16.

²⁰คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คู่มือการฝึกสอน (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2518), หน้า 1.

- 2.1 วิธีสอนในโรงเรียนมัธยม
- 2.2 วิธีสอนวิชาเฉพาะ (เอกและโท)
- 2.3 หลักสูตรมัธยมศึกษา
- 2.4 โสตทัศนูปกรณ์เพื่อการ ศึกษา
- 2.5 การวัดและประเมินผลการ ศึกษา
- 2.6 วิชาเฉพาะที่ใช้สอน (เอก 30-33 หน่วยกิต โท 12-15 หน่วยกิต)

การฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ กำหนดให้นักศึกษาฝึกสอนเฉพาะวิชาเอก และหรือวิชาโท ทว่าโดยทั่วไปนักศึกษาจะฝึกสอนเฉพาะวิชาเอกเท่านั้น และแต่ละคนมีอัตราฝึกสอนไม่ต่ำกว่าสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง ตลอดภาคเรียน ภายใต้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือของครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และคณะกรรมการจัดการฝึกสอน ระหว่างระยะเวลาที่ทำการฝึกสอนนักศึกษาจะ เข้าร่วมสัมมนาปัญหาจากประสบการณ์เป็นประจำสัปดาห์ละครั้ง

ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2518 แม้คณะศึกษาศาสตร์ได้ปรับปรุงงานด้านผลิตครูมาอย่างมีนัยสำคัญก็จริง ทว่าเป็นเพียงส่วนน้อย เนื่องจากยังมีได้มีการ ศึกษาวิจัยปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง การพัฒนาการผลิตครูทั้งโดยทั่วไปและเฉพาะแต่ละสายวิชาเอกยังก้าวหน้าไปไม่ถึงขนาดที่ควรจะเป็นหรือนำพอใจของคณะและมหาวิทยาลัย เชียงใหม่

นโยบายที่แน่ชัดอีกประการหนึ่งของคณะศึกษาศาสตร์²¹ มีว่า "คณะจะส่งเสริมให้อาจารย์และนักศึกษาทำการ ศึกษาวิจัยในเรื่องราวที่ตนเองสนใจ เพื่อให้ได้ความรู้ใหม่หรือขยายความรู้เดิมให้กว้างขวางออกไป อันจะเป็นประโยชน์ในด้านการเรียน การสอน และการจัดการ ศึกษาต่อไป"

ผู้วิจัยมีหน้าที่และประสบการณ์เกี่ยวข้องกับอยู่กับนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่เรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก จึงสนใจและปรารถนาจะสนองนโยบายดังกล่าวของคณะ โดยเส่ง-

²¹ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เรื่องเดิม, หน้า 6.

เห็นว่า การศึกษาวิจัยในด้านการฝึกสอนของนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอก จะเป็นการเริ่มต้นที่จะนำไปสู่การศึกษาวิจัยในสาขาวิชาอื่นต่อไป ประกอบกับประสมการณ์ที่ผ่านมา ในสาขาวิชาภาษาอังกฤษของคณะมักมีปัญหาลงในเรื่องการเรียนการสอน และการฝึกสอนเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการฝึกสอนภาษาอังกฤษซึ่งปรากฏในเอกสารประกอบการสัมมนาการฝึกสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2512²² พอสรุปได้ดังนี้

1. ขอบกพร่องด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษ
  - 1.1 นักศึกษาสอนผิดทั้ง ฟัง พูด อ่าน เขียน
  - 1.2 นักศึกษาไม่แม่นยำหลักภาษา
  - 1.3 นักศึกษาตอบปัญหาของนักเรียนไม่ได้
  - 1.4 นักศึกษาใช้ภาษาไม่คล่องพอ
2. ขอบกพร่องด้านวิธีสอนภาษาต่างประเทศ
  - 2.1 นำเข้าสู่บทเรียนไม่เป็น
  - 2.2 สอนวกไปวนมาไม่เข้าใจขั้นตอน
  - 2.3 ตั้งคำถามไม่เป็น
  - 2.4 ไม่สามารถสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ
3. ขอบกพร่องด้านอุปกรณ์ และแบบเรียนภาษาอังกฤษ
  - 3.1 ใช้อุปกรณ์จำกัด
  - 3.2 ใช้อุปกรณ์ไม่คุ้มกับที่เตรียม
  - 3.3 ใช้อุปกรณ์ไม่เหมาะสม
  - 3.4 ใช้หนังสืออ้างอิงประกอบการเรียนการสอนน้อยเกินไป

---

²²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, การสัมมนาการฝึกสอนภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2516 (เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2516), หน้า 10 - 11.

4. ขอบกพร่องค่านมุษยสัมพันธ์
- 4.1 ปรับตัวเข้ากับอาจารย์พี่เลี้ยงไม่ได้
  - 4.2 ปรับตัวเข้ากับนักเรียนไม่ได้
  - 4.3 ปรับตัวเข้ากับครูในโรงเรียนไม่ได้
  - 4.4 ปรับตัวเข้ากับอาจารย์ในเทศกไม่ได้

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวย่อมมีสาเหตุหลายประการ อันจำเป็นต้องศึกษา อย่างไรก็ดี สาเหตุที่เด่นชัดก็คือ ภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่มีลักษณะเฉพาะ แตกต่างจากวิชาอื่น ครูผู้สอนจึงต้อง เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ ดังที่ ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ²³ เขียนไว้มีความสำคัญว่า

ครูภาษาต่างประเทศที่ที่นั่น นอกจากจะต้องมีความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาที่จะสอนไต่แล้ว (คือพอแก่ระดับที่ตนสอน) ยังควรจะต้องมีความรู้ความถนัดอื่น ๆ อีกหลายด้าน เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะโครงสร้างของภาษาของผู้เรียน และภาษาที่จะสอน มีความรู้เรื่องจิตวิทยาการ เรียนรู้ภาษา ความรู้เกี่ยวกับวิธีสอน และเรื่องสำคัญอื่น ๆ เช่น การเลือกหนังสือ การเตรียมและปรับปรุงบทเรียน เทคนิคต่าง ๆ ในการฝึกทักษะทางภาษา การใช้อุปกรณ์ ฯลฯ นอกจากนั้นควรจะต้องเข้าใจปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับระดับที่ตนจะสอน เข้าใจความมุ่งหมายของวิชาที่ตนจะสอน เข้าใจประวัติความเป็นมาของวัฒนธรรมของชนชาติเจ้าของภาษาที่ตนจะสอน และพร้อมที่จะรับทราบความเคลื่อนไหวต่าง ๆ และรับฟังความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับงานที่ตนรับผิดชอบอยู่

²³ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, รวบรวมบทความเกี่ยวกับการสอนภาษา
(พระนคร : ศูนย์ภาษาอังกฤษของโครงการพัฒนามหาวิทยาลัย, 2513), หน้า ก - ข.

จะเห็นได้จากข้อเขียนดังกล่าวว่า ครูภาษาอังกฤษนั้น แม้มิใช่ นักภาษาศาสตร์
 แยกของรุกรานาคีและใช้ภาษาเป็น ครูภาษาอังกฤษนั้นแม้มิใช่ นักจิตวิทยา แยกของรู้และ
 เข้าใจระบบการ เรียนรู้และการสอนภาษาตลอดจนต้องจัดเจนในเรื่องอื่น ๆ อีกมาก ซึ่ง
 อาจกล่าวให้แคบลงอีกได้ว่า ครูภาษาอังกฤษที่ดีนั้นจะต้องมีคุณสมบัติเด่น ๆ 3 ประการ คือ

1. รู้ทฤษฎีการศึกษา
2. รู้ทฤษฎีภาษาอังกฤษ
3. สามารถใช้ทฤษฎีทั้งสองให้สอดคล้องกันในการสอน

ดังนั้น ในการ ศึกษาเกี่ยวกับการผลิตครูภาษาอังกฤษของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 เชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาว่าผลสัมฤทธิ์ในการ เรียนทางทฤษฎีการศึกษาและใน
 หมวดวิชาภาษาอังกฤษ จะมีความสัมพันธ์กับการฝึกสอนมากน้อยเพียงไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการ เรียนหมวดวิชาบังคับทางการ ศึกษา กับผล
 การฝึกสอนภาษาอังกฤษ
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการ เรียนหมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษ กับผลการ
 ฝึกสอนภาษาอังกฤษ
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลการ เรียนหมวดวิชาบังคับทางการ ศึกษาและ
 หมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษรวมกัน กับผลการฝึกสอนภาษาอังกฤษ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการ วิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ฝึกสอนภาษาอังกฤษในปีการศึกษา 2517 จำนวน 41 คน ในปี
 การศึกษา 2518 จำนวน 44 คน รวม 85 คน ทุกคนมีพื้นฐานความรู้เดิม ม.ศ.5 เข้าเรียน
 ในหลักสูตร 4 ปี ของคณะ และไม่เคยเป็นครูมาก่อน การฝึกสอนกระทำในโรงเรียนมัธยม
 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. ผลการเรียนรู้และการฝึกสอนของนักศึกษาในข้อ 1 เก็บรวบรวมจากแผนกทะเบียนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งประกอบด้วยจุดสำคัญชั้นสะสมของการเรียนหมวดวิชาบังคับทางการศึกษา จุดสำคัญชั้นสะสมของการเรียนหมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษ และจุดสำคัญชั้นของการฝึกสอนภาษาอังกฤษ (ดูภาคผนวก ข.)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางปรับปรุงเนื้อหาและวิธีสอนในหมวดวิชาบังคับทางการศึกษา และหมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. เป็นแนวทางปรับปรุงการฝึกสอนภาษาอังกฤษของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
3. เป็นแนวทางปรับปรุงการวัดและประเมินผลของคณะศึกษาศาสตร์
4. เป็นแนวทางปรับปรุงโครงการผลิตครูภาษาอังกฤษของคณะศึกษาศาสตร์
5. เป็นพื้นฐานการศึกษา และค้นคว้า สำหรับบุคคลและสถาบันที่สนใจการผลิตครูภาษาอังกฤษ

ข้อตกลงเบื้องต้น

จุดสำคัญชั้นที่เป็นข้อมูลในการวิจัย มีความเชื่อถือได้ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพราะใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลอันเดียวกัน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ในหมวดวิชาบังคับทางการศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลการฝึกสอนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
2. ผลการเรียนรู้ในหมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับผลการฝึกสอนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
3. ผลการเรียนรู้ในหมวดวิชาบังคับทางการศึกษา ร่วมกับหมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษ มีความสัมพันธ์กับผลการฝึกสอนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

คำจำกัดความ

1. การฝึกสอน หมายถึง การฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโรงเรียนมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการจัดการฝึกสอน และการนิเทศของอาจารย์นิเทศก์ คณะศึกษาศาสตร์ กับครูพี่เลี้ยงในโรงเรียนฝึกสอน โดยนักศึกษาฝึกสอนคนหนึ่ง ๆ ฝึกสอนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง ตลอด 1 ภาคเรียน
2. นักศึกษาฝึกสอน หมายถึง นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่ฝึกสอนวิชาภาษาอังกฤษระหว่างปีการศึกษา 2517 และ 2518
3. อาจารย์นิเทศก์ หมายถึง อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ ที่ได้รับแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นิเทศการฝึกสอน และประสานงานระหว่างครูพี่เลี้ยง นักศึกษาฝึกสอน โรงเรียนฝึกสอน และคณะศึกษาศาสตร์
4. ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูในโรงเรียนฝึกสอนที่ทางโรงเรียนมอบหมายให้เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือแก่นักศึกษาระหว่างฝึกสอน
5. โรงเรียนฝึกสอน หมายถึง โรงเรียนมัธยมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ให้ความร่วมมือรับนักศึกษาฝึกสอนของคณะศึกษาศาสตร์ เข้าฝึกสอน
6. คณะศึกษาศาสตร์ หมายถึง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
7. ผลการเรียน หมายถึง จุดลำดับชั้นสะสมในการเรียนหมวดวิชาบังคับทางการศึกษา หมวดวิชาเอกภาษาอังกฤษ ซึ่งมีค่าเป็น 4 - 3 - 2 - 1 - 0 ตามลำดับ
8. ผลการฝึกสอน หมายถึง จุดลำดับชั้นในการฝึกสอนของนักศึกษา ซึ่งมีค่าเป็น 4 - 3 - 2 - 1 - 0 ตามลำดับ